

Toplumsal Cinsiyetin Kesişiminde Göç ve Doğurganlık: Suriyeli Sığınmacı Kadınlar Üzerine Nitel Bir İnceleme

İbrahim Aksakal | 0000-0002-3367-3194 | ibrahim.aksakal@atauni.edu.tr

Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Erzurum, Türkiye

 <https://ror.org/03je5c526>

Öz

Bu araştırma, Türkiye’deki Suriyeli sığınmacı kadınların yüksek doğurganlık oranlarını belirleyen toplumsal, kültürel ve yapısal etkenleri toplumsal cinsiyet bakışıyla incelemektedir. 2018 yılı verilerine göre, Suriyeli kadınların toplam doğurganlık hızı 5,3 olarak kaydedilirken, bu oran Türkiye genelinde 1,99’dur. Bu dikkat çekici fark, göçmenlerin doğurganlık davranışlarının yalnızca bireysel seçimlerden değil; aynı zamanda dini inançlar, kültürel normlar, ataerkil toplumsal cinsiyet rolleri ve sağlık hizmetlerine erişimdeki engellerden etkilendiğini göstermektedir. Çalışma, Erzurum’da ikamet eden 24 evli Suriyeli bireyle (12 kadın, 12 erkek) yürütülen yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmelere dayanmaktadır. Görüşmeler, kadın ve erkeklerin doğurganlığa dair deneyimlerini karşılaştırmalı biçimde değerlendirme fırsatı sunmuştur. Elde edilen veriler, yüksek doğurganlık eğilimlerinin dini ve kültürel değerlerle meşrulaştırıldığını, kadın kimliğinin büyük ölçüde annelik üzerinden inşa edildiğini ve modern doğum kontrol yöntemlerine dair bilgi eksikliği ile güven sorunlarının yaygın olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma, “zorunlu annelik kültürü”, “ataerkil doğurganlık yükü” ve “gizli direniş stratejileri” gibi kavramlaştırmalar aracılığıyla göçmen kadın doğurganlığına yönelik özgün bir kuramsal çerçeve sunmakta ve sosyal politika geliştirme süreçlerine katkı sağlayabilecek çok boyutlu öneriler getirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Suriyeli Sığınmacılar, Göçmen Doğurganlığı, Toplumsal Cinsiyet, Üreme Normları, Beden Politikaları

Atıf Bilgisi

Aksakal, İbrahim. “Toplumsal Cinsiyetin Kesişiminde Göç ve Doğurganlık: Suriyeli Sığınmacı Kadınlar Üzerine Nitel Bir İnceleme”. *Sosyolojik Bağlam Dergisi* 6/2 (Ağustos 2025), 185-212.

<https://doi.org/10.52108/2757-5942.6.2.1>

Makale Bilgisi

Geliş Tarihi	11.06.2025
Kabul Tarihi	24.07.2025
Yayın Tarihi	15.08.2025
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	Bu makale, 4. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde sözlü olarak sunulan ancak tam metni yayımlanmayan "Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacılarda Yüksek doğurganlığı Etkileyen Temel Faktörler" adlı tebliğin içeriği geliştirilerek ve kısmen değiştirilerek üretilmiş hâlidir. Atatürk Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan 22.04.2025 tarih ve 140 sayılı karar ile etik beyan alınmıştır. Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı – Turnitin
Etik Bildirim	dergi@sosyolojikbaglam.org
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC-ND 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır